

Rektor
Lunds universitet

Juridiska avdelningen
Caroline Cruz

BESLUT

2002-05-14
Reg.nr 31-2978-01

Utfärdande av examensbevis i strid mot examensordningen

Bakgrund

I en skrivelse till Högskoleverket begärde Hungarian Equivalence and Information Centre i Budapest upplysningar om ett av Lunds universitet utfärdat examensbevis, som bifogades. Den ungerska myndigheten ifrågasatte varför examensbenämningen i beviset enbart var angivet på engelska.

Examensbeviset, benämnt Master of Science in Environmental Science som är avfattat på engelska språket, har utfärdats den 8 mars 2001.

Utredning

Högskoleverket anmodade i november 2001 Lunds universitet att avge ett yttrande och redogöra för varför och på vilka rättsliga grunder universitetet utfärdar ett bevis över en examen som inte finns angiven i examensordningen.

Lunds universitets yttrande

Universitetet har i en skrivelse till verket anfört i huvudsak följande. När de tidigare föreskrifterna utfärdade av Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) om provisorisk masterexamen upphörde att gälla 1993, fattade Lunds universitet den 2 mars 1994 ett beslut om förutsättningar för avläggande av magisterexamen (Master of...) för främst utländska studenter och där utbildningen ges på engelska eller annat främmande språk.

Av första punkten i detta beslut framgår att utbildningen skall ges i form av särskilda masterprogram. Det fastslås också i beslutet att samtliga krav för magisterexamen skall vara uppfyllda. Vilka formella krav som skall uppfyllas är också preciserat i beslutet.

När de första årskullarna inom masterprogrammen avslutade sin utbildning i mitten av 1990-talet fastställde universitetet examensbevis med examensbenämning och all övrig text på engelska. Bevisen skulle utfärdas på engelska utan ett föregående bevis på svenska med hänsyn till dels att all undervisning skett på engelska och många av

studenterna ändå inte skulle kunna läsa ett svenskspråkigt bevis, dels att universitetet och de berörda institutionerna på detta sätt ville understryka utbildningens internationella karaktär.

Då kravet på svenskspråkiga examensbevis understryks i propositionen Den öppna högskolan (prop. 2001/02:15) avser universitetet att i fortsättningen utfärda ett tvåspråkigt examensbevis till de studenter som slutför ett masterprogram.

Högskoleverkets bedömning

Tillämpliga bestämmelser

Med 1993 års högskolereform upphävdes i juli 1993 UHÄ:s provisoriska föreskrifter, som gav utländska studerande möjlighet att avlägga s.k. mastersexamen i Sverige.

I 1 kap. 11 § högskolelagen (1992:1434) anges att regeringen föreskriver vilka examina som får avläggas inom den grundläggande högskoleutbildningen och att Högskoleverket beslutar vid vilka högskolor dessa examina får avläggas.

Enligt 6 kap. 4 § högskoleförordningen (1993:100) får inom grundläggande högskoleutbildning avläggas endast de examina som anges i examensordningen. (bilaga 2 till högskoleförordningen).

I examensordningen finns tre generella examina angivna, nämligen magisterexamen, kandidatexamen och högskoleexamen samt ett 40-tal yrkesexamina.

Av examensordningen framgår också att en högskola i examensbeviset får ange översättningen av examensbenämningen till ett eller flera språk. Översättningen skall återspegla utbildningens längd och nivå (fördjupning). Högskolan beslutar, efter samråd med Högskoleverket, om översättningen i den mån inte något annat är föreskrivet i examensordningen.

Oriktig examensbenämning

Den av universitetet i mars 2001 utfärdade examen benämnd "Master of ..." finns inte i den svenska examensordningen. Universitetet har således utfärdat en examen i strid mot bestämmelsen i 6 kap. 4 § högskoleförordningen, där det framgår att inga andra examina än de som anges i examensordningen får avläggas inom den grundläggande högskoleutbildningen. I det av Lunds universitet utfärdade examensbeviset har inte heller angetts att det är fråga om en översättning av en i examensordningen upptagen examen benämnd magister.

Universitetet har i sitt yttrande till verket åberopat praktiska motiv för att utfärda examensbevis på engelska till de utländska studenter som har avslutat masterprogrammen. Högskoleverket konstaterar att universitetet därvid inte berör eller vidgår avsaknaden av rättsligt stöd för utfärdandet av det aktuella examensbeviset Master of Science in Environmental Science.

Som skäl att i fortsättningen utfärda ett tvåspråkigt examensbevis hänvisar universitetet till krav i prop. 2001/02:15.

Högskoleverket finner denna förklaring märklig med tanke på att det som påtalas i propositionen inte är något nytt utan endast vad verket, sedan ett beslut i frågan fattades 1999, flera gånger och på olika sätt har informerat lärosätena om. I

beslutet kritiserade verket Kungl. Tekniska högskolan (KTH) på grund av att universitetet utfärdat examensbevis för "Master of Science with specialization in ..." utan att ange att benämningen är en översättning av en i examensordningen upptagen examen. Kritik riktades även mot att universitetet hade lämnat bristfällig information om sin utbildning.

Högskoleverket måste i detta sammanhang ånyo klargöra vikten av att det i ett examensbevis tydligt framgår att master of enbart är en översättning.

Konsekvenser

Utländska studenter har med andra ord fått en examen som inte existerar i den svenska examensordningen. I aktuellt ärende har en utländsk myndighet reagerat.

Problem har också uppstått för utländska studenter som vill få sina utbildningar värderade i hemlandet, se tysk dom i bilaga.

Till följd av att Lunds universitet har gett felaktig information om bl.a. examensbenämning av en magisterutbildning har flera studenter riktat skadeståndsanspråk mot staten.

Högskoleverket har den 8 april 2002 till Justitiekanslern (JK) yttrat sig i frågan. I yttrandet har verket redogjort för bl.a. konsekvenserna för utländska studenter av att lärosätena negligerat dels gällande bestämmelser, dels verkets tidigare ställningstaganden, se bilaga.

Information

Högskoleverket har nu noterat att Lunds universitet på sin hemsida har tagit bort den missvisande information om sin "masterutbildning" som Högskoleverket uppmärksammade i samband med verkets yttrande till JK.

Kritik

Lunds universitet har inte tagit till sig den kritik och information som verket med anledning av tidigare ärenden har skickat till samtliga universitet och högskolor. Universitetet har tvärtom ? trots vetskapen om det felaktiga förfarandet ? fortsatt att utfärda examina med enbart beteckning Master of, utan att ange att det är frågan om en översättning. Högskoleverket ser synnerligen kritiskt på detta agerande.

Universitetet har emellertid angett att det i fortsättningen kommer att utfärda ett tvåspråkigt examensbevis. Högskoleverket förutsätter därmed att universitetet i framtiden rättar sig efter gällande bestämmelser och utfärdar examensbevis i enlighet med de beteckningar som finns i examensordningen. Verket kommer med uppmärksamhet att följa utvecklingen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern efter föredragning av verksjuristen Caroline Cruz i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och

2002-05-14

31-2978-01

Sid 4

**chefsjuristen Annica Lindblom. I den slutliga handläggningen har också
verksjuristen Barbro Molander deltagit.**

Sigbrit Franke

Caroline Cruz